

Täiskasvanute oskuste uuring 2023 – riigiülevaade: Eesti

Eesti

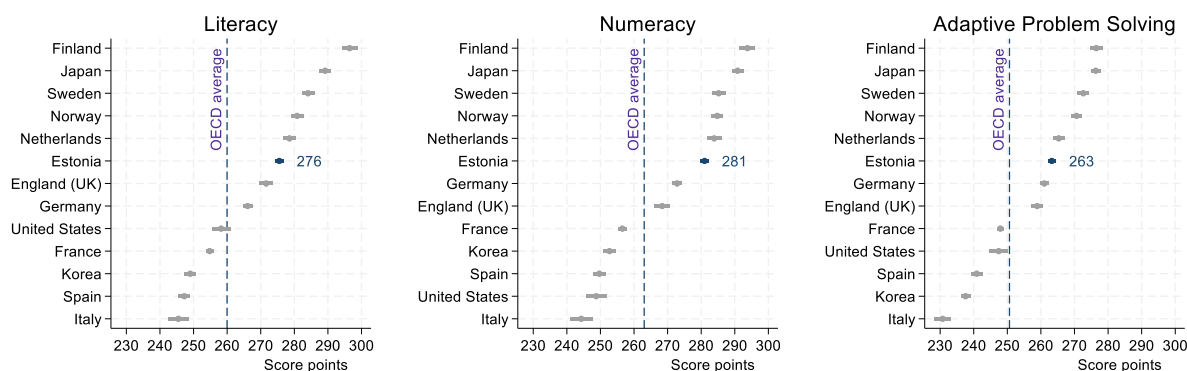
Täiskasvanute oskuste uuring annab ainulaadse ülevaate täiskasvanute funktsionaalsest lugemisoskusest, matemaatilisest kirjaoskusest ja probleemilahendusoskusest. Need oskused on äärmiselt olulised, et oma eluga ja ühiskonnas edukalt toime tulla, ning panevad aluse jätkuvale õppimisele ja innovatsioonile. Heade oskustega täiskasvanud tulevad paremini toime tänapäeva elu keerukusega. Orienteerudes tõhusalt informikas keskkonnas, osalevad nad teadlikumalt otsustusprotsessides ja poliitikakujunduses.

Aastatel 2022–2023 hinnati uuringuga 31 riigi ja regiooni täiskasvanuid vanuses 16–65. Eesti osales täiskasvanute oskuste uuringus 2022.–2023. aastal teist korda (esimene kord oli aastatel 2011–2012). Võrreldes tulemusi oma varasematega ning teiste osalevate riikide ja regionide omadega, saab Eesti jälgida oma täiskasvanud elanikkonna oskuste taset, tuvastada takistusi oskuste arendamisel ning kasutada ja kujundada tõhusaid strateegiaid nende väljakutsetega tegelemiseks.

Kuidas Eesti täiskasvanutel uuringus läks?

Joonis 1. Funktsionaalse lugemisoskuse, matemaatilise kirjaoskuse ja adaptiivse probleemilahendusoskuse keskmised tulemused

Eesti, OECD keskmine ja valitud võrdlusriigid

Märkused: Võrdlusriikide hulgas on kõige kõrgemate tulemustega riigid ning kõige suurema 16–65aastaste täiskasvanute osakaaluga riigid ja regionid. Horisontaalsed jooned, mis ulatuvad üle märgistuse, näitavad keskmiste väärtuste usalduspiire (95% usaldusnivool).

Allikas: [tabel A.2.1](#).

Eestis oli 16–65aastaste täiskasvanute keskmine tulemus funktsionaalses lugemisoskuses 276 punkti (üle OECD keskmise), matemaatilises kirjaoskuses 281 punkti (üle OECD keskmise) ja adaptiivses probleemilahenduses 263 punkti (üle OECD keskmise) (joonis 1).

Funktsionaalses lugemisoskuses sai 20% täiskasvanutest (OECD keskmine: 26%) tulemus 1. tasemel või alla selle, st nende lugemisoskuse tase on madal. 1. tasemel saab inimene aru lühikestest tekstidest

ja korrapärastest loeteludest, kui teave on selgelt esile toodud, leiab spetsiifilist infot ja valib sobiva veebilingi. Need, kelle oskused on alla 1. taseme, mõistavad äärmisel juhul lühikesi lihtsaid lauseid. Skaala teises otsas on tippsooritajad: Eestis 19% täiskasvanutest (OECD keskmine: 12%), kes said funktsionaalses lugemisoskuses tulemuse tasemel 4 või 5. Need täiskasvanud suudavad lugeda ja kriitiliselt hinnata pikki tihedaid mitme lehekülje pikkusi tekste, mõista keerukaid või kaudseid tähendusi ning toetuda tekstide mõistmisel ja ülesannete lahendamisel varasematele teadmistele (vt tabelis 2.4 peatükis 2 kirjeldust selle kohta, mida täiskasvanud funktsionaalse lugemisoskuse eri tasemetel teha oskavad, ja joonist 2 täiskasvanute osakaalu kohta eri tasemetel).

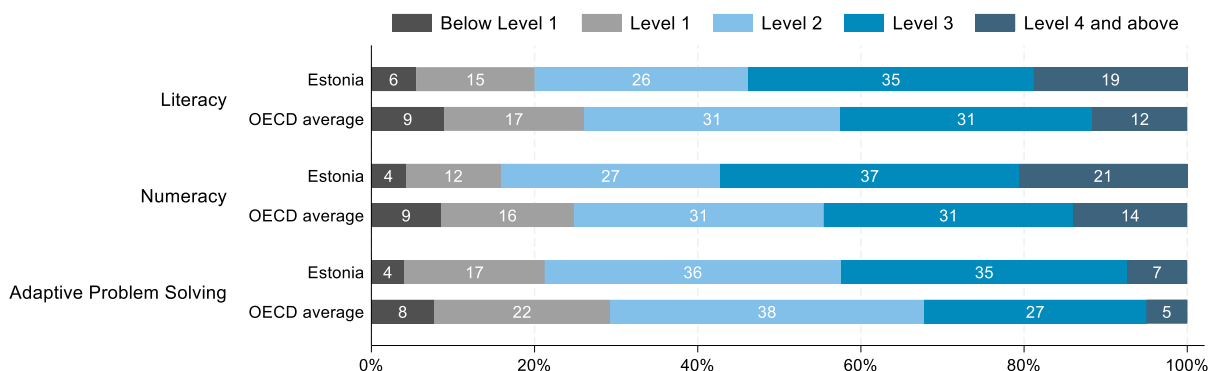
Matemaatilises kirjaoskuses jäi 16% täiskasvanute tulemus 1. tasemele või alla selle (OECD keskmine: 25%). 1. tasemel osatakse teha matemaatika põhitehteid täisarvude või rahaga, saadakse aru kümnendkohtadest ning leitakse tabelitest või graafikutelt üksikuid infokilde, aga mitut sammu nõudvad ülesanded (nt osakaalu leidmine) võivad tekitada raskusi. Alla 1. taseme jäänud oskavad liita ja lahutada väikesi arve. 4. või 5. tasemel olevad täiskasvanud on tippsooritajad (Eestis on neid 21%, OECD riikides keskmiselt 14%). Nad oskavad arvutada ja mõistavad määrasid ja osakaalusid, oskavad tõlgendada keerukaid graafikuid ja kriitiliselt hinnata statistilisi väiteid (vt tabelis 2.5 peatükis 2 kirjeldust selle kohta, mida täiskasvanud matemaatilise kirjaoskuse eri tasemetel teha oskavad, ja joonist 2 täiskasvanute osakaalu kohta eri tasemetel).

Adaptiivses probleemilahenduses sai 21% täiskasvanutest (OECD keskmine: 29%) tulemuse 1. tasemel või alla selle. 1. tasemel olevad täiskasvanud oskavad lahendada lihtsaid probleeme, millel on vähe elemente ja asjakohatut teavet ning mis ei muutu lahenduse suunas liikudes. Nad on hädas selliste probleemidega, mis on mitmeastmelised või eeldavad paljude elementidega arvestamist. Alla 1. taseme jäänud saavad äärmisel juhul aru väga lihtsatest probleemidest, mida saab tüüpjuhul lahendada ühe sammuga. 7% täiskasvanutest (OECD keskmine: 5%) sai tulemuse 4. tasemel. Neil on probleemidest sügavam arusaamine ja nad suudavad kohaneda ootamatute muudatustega, isegi kui need nõuavad probleemi olulist ümberhindamist (vt tabelis 2.6 peatükis 2 kirjeldust selle kohta, mida täiskasvanud adaptiivse probleemilahenduse eri astmetel teha oskavad, ning joonist 2 täiskasvanute osakaalu kohta eri tasemetel).

Kolme infotöötlusvaldkonna kokkuvõttes jäi Eestis 12% täiskasvanute tulemus kahele madalaimale oskuste tasemele (OECD keskmine: 18%) ([tabel A.2.3](#)).

Joonis 2. Täiskasvanute funktsionaalse lugemisoskuse, matemaatilise kirjaoskuse ja adaptiivse probleemilahenduse oskuse tase

Eesti ja OECD keskmine

Märkus: Ümardamise tõttu ei ole protsendimäärade summa alati 100.

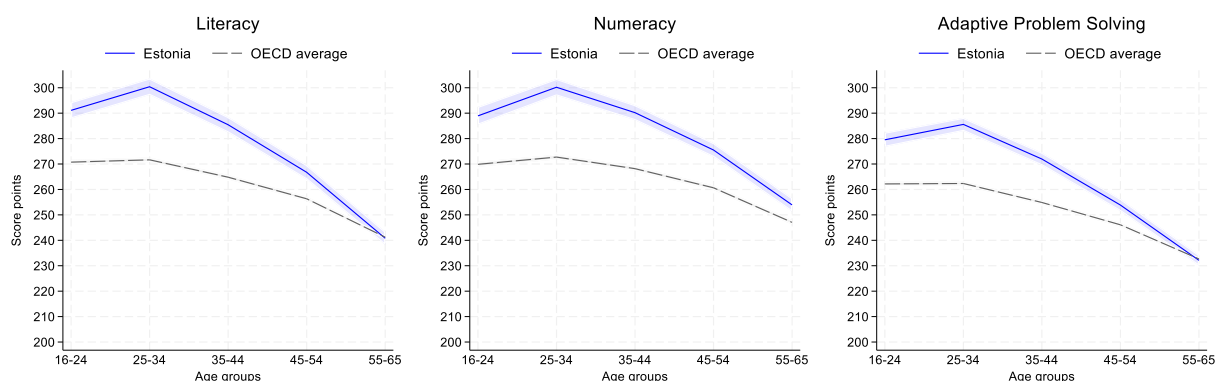
Allikas: [Table A.2.2](#).

Vanemate täiskasvanute (vanuses 55 kuni 65) tulemused olid Eestis 25–34aastaste tulemustest madalamad nii funktsionaalses lugemisoskuses, matemaatilises kirjaoskuses kui adaptiivses probleemilahendusoskuses (joonis 3). Lugemisoskuse punktiskoor oli 55–65aastastel täiskasvanutel 60 punkti madalam kui 25–34aastastel (OECD keskmine: 30 punkti madalam). Vanemate ja nooremate täiskasvanute oskuste vahe võib peegeldada vananemise mõju (vt allpool), aga ka põlvkondlikke erinevusi hariduse ja koolituse kvaliteedis ja mahus.

Nooremate täiskasvanute puhul, kes seni omandavad haridust või on alles hiljuti lõpetanud, täiendavad täiskasvanute oskuste uuringu tulemused koolipõhiseid hindamisi ning annavad väärt infot haridussüsteemide kvaliteedi kohta. Eestis oli noorte 16–24aastaste täiskasvanute tulemus funktsionaalses lugemisoskuses keskmiselt 291 punkti (üle OECD keskmise), matemaatilises kirjaoskuses 289 punkti (üle OECD keskmise) ja adaptiivses probleemilahenduses 280 punkti (üle OECD keskmise) (joonis 3).

Joonis 3. Keskmised tulemused funktsionaalses lugemisoskuses, matemaatilises kirjaoskuses ja adaptiivses probleemilahendusoskuses, vanuse järgi

Eesti ja OECD keskmine

Märkus: Varjutatud ala tähistab keskmiste väärtuste usalduspiire (95% usaldusnivool).

Allikas: [Table A.2.4](#).

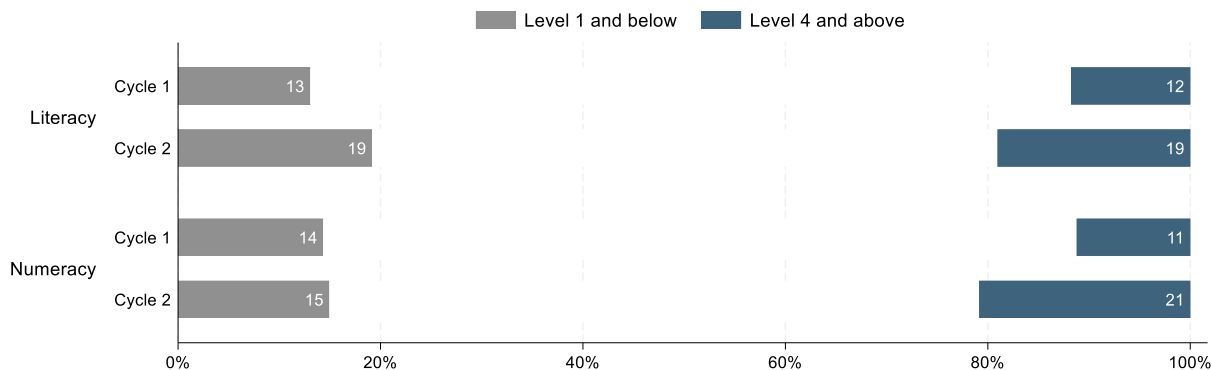
Kuidas on täiskasvanute oskused viimase kümne aasta jooksul arenenud?

Eestis on funktsionaalse lugemisoskuse keskmine tulemus aastatel 2022–2023 jäänud 2011.–2012. aastaga võrreldes sarnaseks ja matemaatilises kirjaoskuses tõusnud ([tabel A.3.1](#)). Nii funktsionaalses lugemisoskuses kui matemaatilises kirjaoskuses on 2011.–2012. ja 2022.–2023. aasta võrdluses suurenenud lõhe kõige kõrgemate ja kõige madalamate tulemustega täiskasvanute vahel ([tabelid A.3.3](#)). Funktsionaalses lugemisoskuses on tõusnud nii tippsooritajate (tulemused 4. või 5. tasemel) kui ka alasooritajate (tulemused 1. tasemel või alla selle) osakaal. Matemaatilises kirjaoskuses suurenes üksnes tippsooritajatest täiskasvanute osakaal (joonis 4).

Positiivsete trendide taga on suuresti nooremate täiskasvanute tulemuste paranemine; vanemate täiskasvanute tulemused seevastu halvenesid funktsionaalses lugemisoskuses ja jäid samale tasemele matemaatilises kirjaoskuses. Seetõttu suurenes lõhe funktsionaalse lugemisoskuse tasemes uuringu esimese ja teise laine võrdluses 25–34aastaste ja 55–65aastaste vahel Eestis enam kui üheski teises riigis ([tabel A.3.8](#)).

Joonis 4. Madala ja kõrge oskuste tasemega täiskasvanute osakaal funktsionaalses lugemisoskuses ja matemaatilises kirjaoskuses

Eesti, 2011–2012 ja 2022–2023

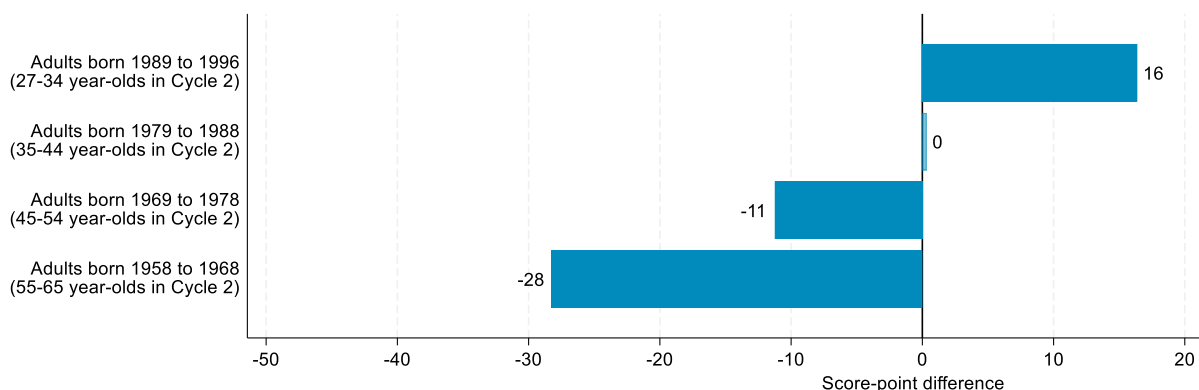
Märkus: Et tagada kahe uuringulaine maksimaalne võrreldavus, on välja arvatud täiskasvanud, kellega teises laines tehti keelebarjääri tõttu üksnes läveküsitlus.

Allikas: [tabel A.3.2.](#)

Võrreldes samadel aastatel sündinud täiskasvanute tulemusi eri uuringulainetes ja seega eri vanuses, saab ülevaate, kuidas oskused inimeste vananedes keskmiselt muutuvad. Enamikus riikides osutavad need võrdlused, et pärast 35. eluaastat (aga nooremate täiskasvanute hulgas harvem) toimub oskustes märgatav vanusega seotud kadu. Vanusega seotud oskuste kadu võib märgata ka Eestis. Vahemikus 1989–1996 sündinud noored täiskasvanud said funktsionaalses lugemisoskuses 2022.–2023. aastal (kui nad olid 27–34 aastased) 16 punkti kõrgema tulemuse kui 2011.–2012. aastal (kui nad olid 16–23aastased), mis on märkimisväärne muutus. Vanemad põlvkonnad, st 2011.–2012. aastal 44–54aastased seevastu said 2022.–2023. aastal (kui nad olid 55–65aastased) funktsionaalses lugemisoskuses 28 punkti madalama tulemuse, mis on märkimisväärne langus (joonis 5).

Joonis 5. Vananemise mõju funktsionaalse lugemisoskuse tasemele Eestis

Muutus funktsionaalses lugemisoskuses sündikohortide kaupa (2011–2012 vs 2022–2023)

Märkus: Et tagada kahe uuringulaine maksimaalne võrreldavus, on välja arvatud täiskasvanud, kellega teises laines tehti keelebarjääri tõttu üksnes läveküsitlus, ning välismaal sündinud täiskasvanud, kes olid elanud riigis vähem kui kümme aastat. Mitteilulised erinevused on märgitud heledama tooniga.

Allikas: [tabel A.3.10 \(L\).](#)

Haridustaseme, soo ja rändetaustaga seotud oskuste erinevused

Kõigis riikides seostub kõrgem haridustase paremate oskustega funktsionaalses lugemises, matemaatilises kirjaoskuses ja adaptiivses probleemilahenduses. Eestis said kõrgharidusega 25–65aastased täiskasvanud funktsionaalses lugemisoskuses 37 punkti kõrgema tulemuse kui keskharidusega inimesed (OECD keskmine: 33 punkti) ja keskharidusega inimesed 23 punkti kõrgema tulemuse kui need, kelle haridustase jääb alla keskhariduse (OECD keskmine: 43 punkti) ([tabel A.2.5 \(L\)](#)).

Reeglipära, et kõrgharidusega täiskasvanute oskuste tase on kõrgem, ei kehti siiski riikidevahelises võrdluses. Funktsionaalses lugemisoskuses näiteks said Eesti keskharidusega inimesed kõrgema tulemuse kui Tšiili kõrgharitud ([tabel A.2.5](#)).

Keskmiselt ületasid naiste tulemused osalevates OECD riikides meeste omi funktsionaalses lugemisoskuses (3 punkti võrra), meeste oskused olid aga naiste omadest paremad matemaatilises kirjaoskuses (10 punkti võrra) ja adaptiivses probleemilahenduskuses (2 punkti võrra). Eestis on funktsionaalse lugemisoskuse tulemused märkimisväärselt 11 punkti võrra naiste kasuks, matemaatilises kirjaoskuses 7 punkti võrra meeste kasuks ning probleemilahenduskuses ei olnud meeste ja naiste vahel olulisi erinevusi ([tabel A.2.7](#)).

Riigis sündinud täiskasvanute funktsionaalse lugemisoskuse tulemused olid kõrgemad kui esimese põlvkonna sisseerandajatel¹ ([tabel A.2.10 \(L\)](#)). Funktsionaalse lugemisoskuse tulemuste erinevus kahe rühma vahel vastab 36 punktile ([tabel A.2.10 \(L\)](#)). Eestis moodustavad riigis sündinud täiskasvanud 69% täiskasvanute oskuste uuringus osalenute populatsioonist, teine rühm (esimese põlvkonna sisseerandajad) aga 10% populatsioonist. ([tabel B.3.10](#)).

Eestis suurenes sotsiaalmajanduslik lõhe funktsionaalses lugemisoskuses ja matemaatilises kirjaoskuses 2011.–2012. ja 2022.–2023. aastate võrdluses märkimisväärselt ([tabelid A.3.19 ja A.3.20](#)). Tulemuste lahknemine madala haridusega ja kõrgelt haritud vanematega täiskasvanute vahel oli eriti märgatav vanemates vanusegruppides ([tabelid A.3.21 ja A.3.22](#)).

Kuidas on oskused seotud majanduslike ja sotsiaalsete näitajatega Eestis?

Oskused mõjutavad tugevalt elu. Üldiselt annavad paremad oskused märkimisväärsed majanduslikke ja sotsiaalseid eeliseid. Paremate oskustega täiskasvanutel kipub olema kõrgem haridustase, aga kõrgemast oskuste tasemest saadav kasu ulatub kaugemale pelgalt kõrgema haridustasemega seostatavatest võimalustest.

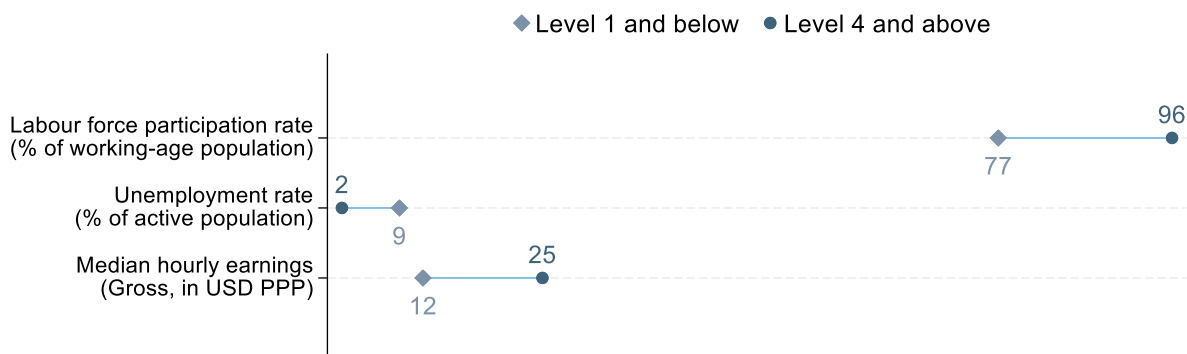
Oskused on võtmetegur tööalases konkurentsivõimes ja palkades

Eestis ja ka OECD riikides keskmiselt on matemaatilises kirjaoskuses kõrgeimate tulemustega täiskasvanutel oluliselt paremad tööhõivevõimalused võrreldes täiskasvanutega, kelle tulemus jääb 1. tasemele või alla selle (joonis 6).

¹ Riigis sündinute all peetakse silmas Eestis sündinud täiskasvanuid, kelle vanemad on samuti Eestis sündinud. Esimese põlvkonna sisseerandajad on välismaal sündinud täiskasvanud, kelle vanemad on samuti välismaal sündinud.

Joonis 6. Tööhõive näitajad Eestis, matemaatilise kirjaoskuse taseme järgi

25–65aastased täiskasvanud, kes ei õpi formaalhariduses

Märkus: Välja arvatud täiskasvanud, kellega keelebarjääri tõttu tehti üksnes läveküsitlus.

Allikas: [tabelid A.4.2 \(N\) ja A.4.7 \(N\)](#).

Eestis säilivad oskuste tasemest lähtuvad erinevused tööhõives isegi juhul, kui võrrelda sarnase haridustasemega täiskasvanuid (ja võtta arvesse teisi erinevusi, mida saab seostada paremate oskustega). Pärast nende erinevuste taandamist seostub ühe standardhälbe suurune tõus matemaatilise kirjaoskuse tasemes neli protsendipunkti suurema töenäosusega osaleda tööhõives ([tabel A.4.5](#); ja aktiivse elanikkonna hulgas täiendava kahe protsendipunkti võrra väiksema riskiga olla töötu ([tabel A.4.3](#)). Tööga hõivatud täiskasvanute hulgas seostub ühe standardhälbe suurune tõus matemaatilises kirjaoskuses 12% kõrgemate palkadega, s.o statistiliselt oluline erinevus. Võrdluseks seostub haridustaseme tõus ühe standardhälbe võrra Eestis 17% kõrgemate palkadega ([tabel A.4.8](#)).

Kuidas on oskustega seotud individuaalne heaolu ja kodanikuaktiivsus?

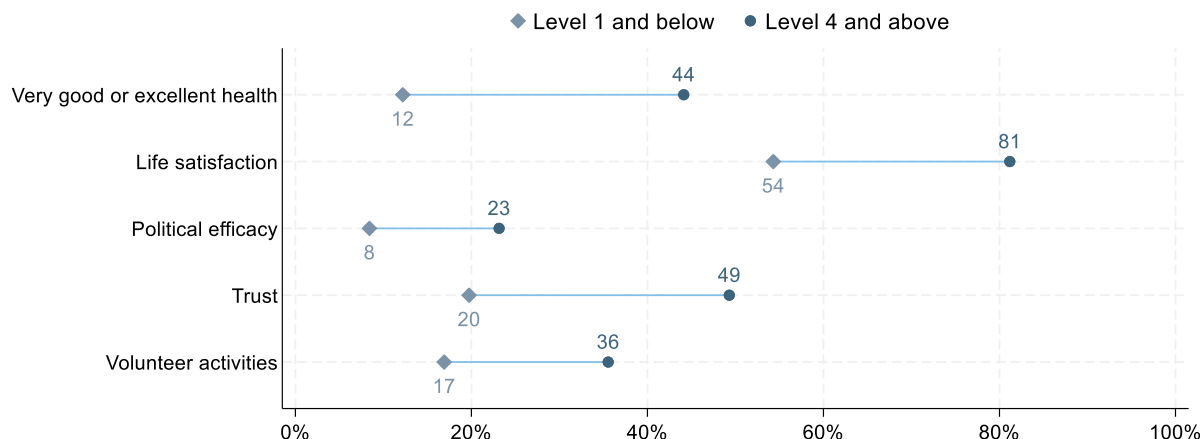
Oskused on tihedalt seotud nii individuaalse heaoluga (nt hinnanguga oma tervisele ja eluga rahulolule) ja kodanikuaktiivsusega (nt poliitiline tõhusus, usaldus ja vabatahtlik tegevus). Paljud madalate oskustega täiskasvanud tunnevad, et on poliitilistest protsessidest kõrvale jäetud ja neil napib oskusi mõista keerukat digitaalset teavet. Tegu on tänapäeva demokraatiates üha tõsisema murekohaga.

Nii Eestis kui ka OECD riikides keskmiselt hindasid kõrgemate oskustega täiskasvanud suurema töenäosusega eluga rahulolu kõrgemaks ja tervist heaks või suurepäraseks võrreldes täiskasvanutega, kelle tulemused jäid 1. tasemele või alla selle (joonis 7 ja [tabel A.4.10 \(N\)](#)).

Eestis kehtib positiivne seos eluga rahulolu, tervise ja matemaatilise kirjaoskuse vahel isegi pärast seda, kui on arvesse võetud individuaalsed tunnused (sugu, vanus, õpitud aastad, rändetaust, vanemate haridustase ning see, kas inimene elab koos partneriga või kas tal on lapsi) ([tabel A.4.11 \(N\)](#)).

Joonis 7. Heaolu ja sotsiaalsed näitajad Eestis, matemaatilise kirjaoskuse taseme järgi

25–65aastased täiskasvanud, kes ei õpi formaalhariduses

Märkus: Välja arvatud täiskasvanud, kellega keelebarjääri tõttu tehti üksnes läveküsitlus. Kõik tulemused põhinevad inimeste enda hinnangul. *Eluga rahulolu, usaldus ja poliitiline tõhusus*: nende täiskasvanute osakaal, kes andsid vähemalt 7 punkti skaalal 0–10 vastuseks järgmistele küsimustele: „Kõiki asjaolusid arvesse võttes, kui rahul Te oma eluga praegu olete?“, „Kas Teie arvates saab enamikku inimesi üldiselt usaldada [=10] või vastupidi, inimestega suheldes tuleb olla pigem ettevaatlik [=0]?“, „Mil määral on Teie arvates Eesti poliitilises süsteemis teiesugustel inimestel sõnaõigust selles osas, mida valitsus teeb?“. *Vabatahtlik tegevus*: nende täiskasvanute osakaal, kes vastasid, et on viimase 12 kuu jooksul osalenud vabatahtlikus tegevuses.

Allikas: [tabel A.4.10 \(N\)](#).

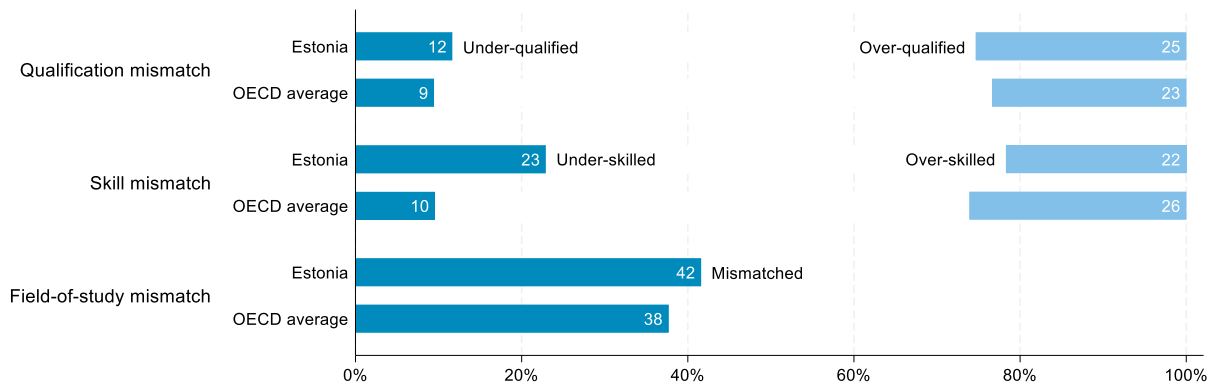
Eestis oli paremate oskustega täiskasvanutel märkimisväärselt suurema tõenäosusega ka kõrgem poliitilise tõhususe tase (nt nad olid kindlad oma võimes mõista ja mõjutada poliitilisi protsesse), nad nõustusid rohkem väitega „inimesi saab usaldada“ (vastupidiselt väitele „tuleb olla ettevaatlik“) ja olid eelmise aasta jooksul osalenud vabatahtlikus tegevuses (joonis 7). Positiivne seos oskuste ning poliitilise tõhususe, usalduse ja vabatahtliku tegevuse vahel kehtib isegi juhul, kui on arvesse võetud rida muid sotsiaalseid ja demograafilisi tegureid (sugu, vanus, õpitud aastad, rändetaust, vanemate haridustase ning see, kas inimene elab koos partneriga või kas tal on lapsi) ([tabel A.4.11 \(N\)](#)).

Töötajate oskuste ja kvalifikatsioonide ning nende tööks vajalike oskuste ja kvalifikatsioonide hea vastavus on toimiva ja tootliku majanduse jaoks hädavajalik

OECD riikides ei ole paljude töötajate profiil vastavuses nende ametiga, st nende kvalifikatsioon, oskused ja õpingute valdkond erinevad sellest, mida eeldaks nende praegune töö. Mittevastavuste tõttu võib töötajate jaotus töökohtade vahel olla ebatõhus. Mittevastavused võivad ka osutada, et tööjõu oskused ja kvalifikatsioonid ei pea sammu digitaliseerimisest, elanikkonna vananemisest ja rohepöördest tingitud struktuursete muudatustega majanduses.

Joonis 8. Kvalifikatsioonide, oskuste ja õpingute valdkondade mittevastavus

Tööga hõivatud 25–65aastased täiskasvanud, kes ei ole füüsilisest isikust ettevõtjad

Märkus: Välja arvatud täiskasvanud, kellega keelebarjääri tõttu tehti üksnes läveküsitlus.

Allikas: [tabel A.4.12](#).

Eestis on üle kvalifitseeritud ligikaudu 25% töötajatest (OECD keskmine: 23%) ja alakvalifitseeritud 12% (OECD keskmine: 9%), st nende töötajate kõrgeim haridustase on kõrgem või madalam nende praegusel töökohal tüüpiliselt nõutavast tasemest (joonis 8).

Umbes 23% töötajatest märgib, et mõned nende oskused on tööks vajalikust madalamal tasemel (OECD keskmine: 10%) (joonis 8). Eestis tuuakse sageli põhjenduseks esile, et parendamist vajavad arvuti- või tarkvaraoskused (51%) ja järgmisena võõrkeeleoskused (43%) ([tabel A.4.13](#)).

Lisaks ei ole 42% töötajate puhul töö vastavuses õpitud erialaga, kuna nende kõrgeim haridustase on omandatud valdkonnas, mis ei ole nende töö jaoks kõige asjakohasem (joonis 8).

OECD riikides kaasneb täiskasvanutele, kes on oma tööks üle kvalifitseeritud, sellega märkimisväärsed majanduslikke ja sotsiaalseid kulusid. Eestis on probleem veidi väiksem: keskmiselt on tööle mittevastava haridusega täiskasvanute palgad 11% madalamad kui nende sama haridustasemega eakaaslastel, kelle töö vastab õpingute valdkonnale (OECD keskmine: 12% madalamad) ([tabel A.4.16](#)). Samas ei erine nende eluga rahulolu märkimisväärselt eakaaslaste omast, kelle töö ja haridus on paremini vastavuses (OECD keskmine: nad hindavad eluga rahulolu kõrgelt 4 protsendipunkti väiksema tõenäosusega) ([Table A.4.17](#)).

Täiskasvanute oskuste uuringu teise laine põhijooned

Uuring ja osalejad

Täiskasvanute oskuste uuringu andmekogumine koosneb küsituleja poolt läbi viidud intervjuust ja vastaja täidetavast ülesannetest osast. Andmeid koguti inimeste kodudes. Eestis osales uuringus 6665 täiskasvanut (üldine vastamismäär 50%). Valim koostati nii, et see oleks esinduslik ligikaudu 0,9 miljoni 16–65aastase inimese kohta, kes riigis andmekogumise ajal elasid, sõltumata nende rahvusest, kodakondsusest või keelestaatusest. Viidi läbi analüüsid tagamaks, et mittevastamine ei põhjustaks märkimisväärset kallutatust (vt analüüside üksikasju uuringujuhendist).

Oskuste hindamine

2023. aasta täiskasvanute oskuste uuringus hinnati täiskasvanuid kolmes infotöötlusvaldkonnas: funktsionaalne lugemisoskus, matemaatiline kirjaoskus ja adaptiivne probleemilahendusoskus. Hindamise

käigus pidid täiskasvanud lahendama rea ülesandeid, mis näitasid, kuidas nad rakendavad oskusi mitmesugustes täiskasvanuvalu valdkondades. Paljud ülesanded eeldasid orienteerumist keerukates andmemahukates digikeskkondades, mis on töökohtadel ja tänapäeva ühiskonna igapäevaelus üha levinumad.

Seetõttu viidi hindamine läbi üksnes digivahendite (tahvelarvutid) abil. Tegu oli olulise uuendusega võrreldes eelmise uuringulainega, mil vastajatel oli võimalus lahendada hindamisülesandeid paberkanjal.

Vastajate oskuste taset kolmes laias oskusvaldkonnas hinnatakse selle põhjal, kui edukalt nad hindamisülesandeid lahendasid. Oskuste hinnangud esitatakse 500 punkti skaalal ning samu skaalasid kasutatakse ka hindamisülesannete raskusastme kirjeldamiseks. Analüüsides, kuidas ülesannete omadused keerukuse kasvades varieeruvad, saab kindlaks teha ja kirjeldada erinevaid oskuste tasemeid. Kui inimese punktiskoor jääb teatava oskuste taseme piiresse, tähendab see, et ta suudab tõenäoliselt edukalt lahendada mis tahes ülesande, mis on samal või madalamal tasemel.

Taustaküsimustik

Enne tahvelarvutis hindamisülesannete täitmist paluti täiskasvanute oskuste uuringus osalejatel anda enda kohta teavet: demograafilised ja taustatunnused, haridustase, tööturustaatus ja tööhõive, oskuste kasutamine, teave töökeskkonna, mittemajanduslike tulemuste ning sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste kohta. Küsitluse viis läbi väljaõppe saanud küsitaja.

Mõned osalejad ei vullanud piisavalt hindamisel kasutatud keelt ega suutnud taustaküsimustikule vastamiseks küsitlusega piisavalt hästi suhelda. Selliste juhtudel pakuti neile võimalust vastata läveküsitlusele. Selle isetäidetava küsimustikuga, mis on kättesaadav mitmes keeles, kogutakse olulisemat taustainfot inimese soo, vanuse, õpitud aastate, tööhõivestaatus, päritolumaa ja küsitlusriigis elatud aja kohta. Seejärel hinnati nende vastajate funktsionaalse lugemisoskuse, matemaatilise kirjaoskuse ja adaptiivse probleemilahenduoskuse taset üksnes küsimustikust saadud teabe põhjal, kasutades statistilist mudelit.

Uuringu esimeses laines läveküsitlust ei kasutatud. Seetõttu ei kogutud ebapiisava keeleoskusega täiskasvanutelt teavet ja nende oskuste taset ei saanud hinnata. Läveküsitlusele vastanute kaasamine võib potentsiaalselt mõjutada uuringu esimese ja teise laine tulemuste võrreldavust. OECD aruannetes on läveküsitlusele vastanud eri lainete tulemuste võrdlustest üldjuhul välja jäetud.

Allikad

OECD (2024), *Do adults have the skills they need to thrive in a changing world? Survey of Adult Skills 2023*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/b263dc5d-en>

OECD (2024), *Survey of Adult Skills 2023 Reader's Companion*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/3639d1e2-en>

Lisainfo täiskasvanute oskuste uuringu kohta: www.oecd.org/en/about/programmes/piaac.html

Uurige, võrrelge ja visualiseerige andmeid ja analüüsi: <https://gpseducation.oecd.org>.

Vastused päringutele ja lisainfo PIAACi meeskonnalt: at edu.piaac@oecd.org.

Käesolev dokument on avaldatud OECD peasekretäri vastutusel. Selles väljendatud arvamused ja kasutatud argumentid ei pruugi kajastada OECD liikmesriikide ametlikke seisukohti.

Käesolev dokument, samuti kõik selles sisalduvad andmed ja kaardid ei sea piiranguid mis tahes territooriumi staatuse või suveräänsuse, rahvusvaheliste piiride kindlaksmääramise ega ühegi territooriumi, linna või piirkonna nime suhtes.

Iisraeli statistilised andmed on esitatud asjaomaste Iisraeli ametiasutuste poolt ja nende vastutusel. Selliste andmete kasutamine OECD poolt ei piira Golani kõrgendike, Ida-Jeruusalemma ja Iisraeli asunduste staatust Läänekaldal vastavalt rahvusvahelisele õigusele.

© OECD 2024

4.0 International (CC BY 4.0)

See teos on tehtud kättesaadavaks Creative Commons Attribution 4.0 International litsentsi alusel. Teost kasutades nõustute selle litsentsi tingimustega (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Viitamine – teosele tuleb viidata.

Tõlked – originaalteosele tuleb viidata, märkida ära muudatused võrreldes originaaliga ja lisada järgmine tekst: *Kui originaalteose ja tõlke vahel esineb lahkvõrre, loetakse kehtivaks originaalteose tekst.*

Kohandused - originaalteosele tuleb viidata ja lisada järgmine tekst: *Tegu on kohandatud versiooniga OECD originaalteosest. Käesolevas kohanduses väljendatud arvamusi ja kasutatud argumente ei tohiks esitada nii, nagu need esindaksid OECD või selle liikmesriikide ametlikke seisukohti.*

Kolmandate isikute materjal - litsents ei kehti teoses sisalduvale kolmandate isikute materjali suhtes. Sellise materjali kasutamisel vastutate te ise kolmandalt isikult loa saamise ja mis tahes rikkumishoovuste eest.

Ilma selgesõnalise loata ei tohi kasutada OECD logo, visuaalset identiteeti või kaanepilti ega anda mõista, et OECD toetab teie töö kasutamist.

Kõik käesoleva litsentsi alusel tekkivad vaidlused lahendatakse vahekohtumenetluse teel vastavalt alalise vahekohtu 2012. aasta eeskirjadele. Vahekohtu asukoht on Pariis (Prantsusmaa). Vahekohtunikke on üks.